

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ, СПОРТИВНОЇ МЕДИЦИНИ,
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І ВАЛЕОЛОГІЇ**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В.о. проректора з науково-педагогічної (навчальної) роботи
професор

Світлана КОТЮЖИНСЬКА

« _____ » _____ 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

**підготовки інтернів
за фахом «Фізична та реабілітаційна медицина»**

Тривалість навчання – 22 місяців (3420 годин)
Заняття на кафедрі – 6 місяців (936 годин)
На базі стажування – 16 місяців (2484 годин)

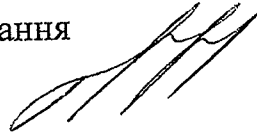
Одеса 2022

Робоча програма обговорена на засіданні кафедри фізичної реабілітації, спортивної медицини, фізичного виховання і валеології.

16.06.2022 р.

Протокол № 12

Зав. кафедри фізичної реабілітації,
спортивної медицини, фізичного виховання
і валеології, д.мед.н., професор

Ольга ЮШКОВСЬКА

Затверджена метод. комісією післядипломного навчання

«_____» _____ 2022 р.

Протокол № _____

Узгоджено з деканатом
декан ФПО,
д.мед.н., професор

Костянтин ШЕВЧЕНКО-БІТЕНСЬКИЙ

Навчальний план та програма циклу інтернатури за спеціальністю «Фізична та реабілітаційна медицина» розроблені співробітниками кафедри фізичної реабілітації, спортивної медицини, фізичного виховання і валеології Одеського національного медичного університету: д.мед.н., проф. Юшковська О.Г., к.мед.н., ас. Філоненко О.В., асистент Семененко О.В. на основі примірної програми підготовки в інтернатурі за спеціальністю “Фізична та реабілітаційна медицина”, розробленою групою експертів МОЗ з урахуванням вимог Закону України «Про вищу освіту», Наказу Міністерства охорони здоров'я України від 13.12.2018 № 2331 «Про внесення змін до Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників. Випуск 78 «Охорона здоров'я», Наказу Міністерства охорони здоров'я України від 22.02.2019 №446 «Деякі питання безперервного професійного розвитку лікарів» (в редакції Наказу Міністерства охорони здоров'я України від 18.08.2021 №1753), Пункту 2 розділу IV Положення про інтернатуру та вторинну лікарську (провізорську) спеціалізацію, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 22 червня 2021 року № 1254, Порядку проведення атестації лікарів, затвердженого Наказом МОЗ України від 22.02.2019 №446, з урахуванням змін переліку спеціальностей згідно постанові Кабінету Міністрів України від 1 лютого 2017 р. № 53, Національного класифікатора України: "Класифікатор професій" ДК 003:2010, на основі Європейських стандартів післядипломної підготовки медичних спеціалістів (UEMS.2018.15) з фізичної та реабілітаційної медицини.

ГРАФІК НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Тривалість навчання – 22 місяців (3420 годин)

Заняття на кафедрі – 6 місяців (936 годин)

На базі стажування – 16 місяців (2484 годин)

Роки	Місяці											
	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7
Перший	Б	К	К	К	Б	Б	Б	Б	Б	Б	Б	В
Другий	Б	Б	Б	Б	Б	Б	Б	Б	К	К	К	

Примітка: Б – заочне стажування на базі, К – очне навчання на кафедрі, В – відпустка.

Періоди навчання:

На базі заочного стажування – 16 місяців (2484 годин)

На кафедрі:

I цикл – 3 місяців (462 годин)

II цикл – 3 місяці (464 годин)

Відпустка – липень.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна програма призначена для підготовки лікарів-інтернів за спеціальністю “Фізична та реабілітаційна медицина” і є нормативним документом, в якому визначається зміст навчання на циклі спеціалізації, встановлюються вимоги до обсягу та рівня підготовки фахівців.

Мета – підготовка лікарів лікувального та педіатричного профілю відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики лікаря-спеціаліста за спеціальністю «Медична та фізична реабілітація».

Загальна тривалість навчання – 22 місяці. Тривалість освітньої частини – 6 місяців (по 3 місяці на першому та другому роках навчання). Тривалість практичної частини – 16 місяців. Обсяг програми у годинах для спеціальності «Фізична та реабілітаційна медицина» складає для освітньої складової 936 год. (31,2 кредитів ЄКТС), для практичної складової на базах стажування лікарів-інтернів – 2484 год. (82,8 кредитів ЄКТС). Обсяг додаткової програми – (114 кредитів ЄКТС).

Зміст програми охоплює весь обсяг теоретичних знань, умінь і практичних навиків, необхідних лікарю-спеціалісту фізичної та реабілітаційної медицини (ФРМ) для самостійної роботи з надання кваліфікованої допомоги хворим і потерпілим.

ФРМ, як лікарська медична спеціальність, стосується забезпечення фізичного та когнітивного функціонування (включаючи поведінку), участі (включаючи якість життя) та модифікації особистісних факторів і факторів навколишнього середовища. Відповідає за запобігання, діагностику, лікування та реабілітацію осіб з медичними станами та супутніми станами, що призводять до обмежень життєдіяльності для усіх вікових груп. Спеціаліст з ФРМ очолює реабілітаційний процес, організовує, очолює та забезпечує координацію виконання повного реабілітаційного циклу: медичне та реабілітаційне обстеження; встановлення реабілітаційних цілей, визначення реабілітаційних втручань, необхідних для досягнення цих цілей, визначення членів мультидисциплінарної реабілітаційної команди, які будуть проводити ці втручання; проведення реабілітаційних втручань; контроль ефективності реабілітаційних втручань відповідно до встановлених цілей; подальше коригування індивідуальної програми реабілітації.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Фізична і реабілітаційна медицина» є моделі обмеження життєдіяльності; загальні принципи оцінювання функціонування особи за методологією Міжнародної класифікації функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я (МКФ); загальні принципи планування реабілітаційної допомоги при найбільш реабілітаційних втручань; загальні принципи спортивної медицини та спортивної реабілітації;

загальні принципи надання реабілітаційної допомоги мультидисциплінарною командою, ролі, функціональні можливості членів команди: фізичних терапевтів, ерготерапевтів, терапевтів мови та мовлення, психологів, протезистів-ортезистів, реабілітаційних медичних сестер, соціальних працівників тощо. розповсюджених станах здоров'я, що призводять до обмежень життєдіяльності, зокрема види

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – підготовка лікарів лікувального та педіатричного профілю відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики лікаря-спеціаліста за спеціальністю «Медична та фізична реабілітація».

Завдання та обов'язки.

Керується чинним законодавством України про охорону здоров'я та нормативно-правовими актами, що визначають діяльність органів управління та закладів охорони здоров'я, організацію реабілітаційної допомоги. Організовує, очолює та забезпечує координацію виконання повного реабілітаційного циклу: медичне та реабілітаційне обстеження; встановлення реабілітаційних цілей, визначення реабілітаційних втручань, необхідних для досягнення цих цілей, визначення фахівців, які будуть проводити ці втручання; проведення реабілітаційних втручань; контроль ефективності реабілітаційних втручань відповідно до встановлених цілей; подальше коригування індивідуальної програми реабілітації. Несе відповідальність за процес реабілітації в цілому. Збирає статистичну інформацію з питань обмежень життєдіяльності та реабілітації. Керується в своїй діяльності Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я та Міжнародною класифікацією хвороб. Працює як із залученням повного складу реабілітаційної команди, так і окремих фахівців реабілітації відповідно до виду реабілітації та індивідуальних реабілітаційних цілей та завдань. Діяльність лікаря фізичної та реабілітаційної медицини спрямована на запобігання, стабілізацію, поліпшення або відновлення порушень структур та функцій організму, що виникли внаслідок різних хвороб та травм, оптимізацію активності та участі з урахуванням реабілітаційного прогнозу особи з обмеженням життєдіяльності незалежно від віку та існуючого діагнозу, а також стану оточуючого середовища. При необхідності залучає лікарів інших спеціальностей для надання медичної допомоги пацієнту. Лікар фізичної та реабілітаційної медицини проводить медичне обстеження пацієнта (особи з обмеженням життєдіяльності), аналізує та інтерпретує результати методів параклінічного обстеження, зокрема дані рентгенологічного, радіологічного, ультразвукового, електронейроміографічного, електрокардіографічного досліджень, тестів оцінки

функціонального стану серця та легень. Лікар фізичної та реабілітаційної медицини проводить реабілітаційне обстеження, що ґрунтується на засадах Міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я та включає: складання переліку порушень структур та функцій, обмежень активності та участі, факторів навколишнього середовища (підтримка та ставлення родини, друзів, працедавців та суспільства; фізичне оточення; доступність послуг в сфері охорони здоров'я та інших послуг), персональних факторів (образ життя, звички, освіта, життєві події, соціальне підґрунтя), прогностичних факторів, визначення індивідуального реабілітаційного прогнозу та потреб, очікувань особи з обмеженням життєдіяльності. Застосовує методи функціонального оцінювання: спеціалізовані шкали та опитувальники, оцінку неврологічного статусу, мануальне м'язове тестування, динамометрію, оцінювання м'язового тону, ізокінетичне тестування, оцінювання обсягу рухів в суглобах та довжини кінцівок, обстеження хребта та суглобів, спостережний та інструментальний аналіз ходи, балансу та координації, оцінювання функції сфінктерів та інтерпретація уродинамічних тестів. Оцінює та інтерпретує дані ергометричного обстеження. Із залученням усіх фахівців, залучених в режимі командного підходу до реабілітації, складає індивідуальну програму реабілітації та індивідуальну програму реабілітації особи з інвалідністю (дитини з інвалідністю) для кожної особи з обмеженням життєдіяльності (особи з інвалідністю/дитини з інвалідністю) з метою проведення проблемно-орієнтованої, пацієнт-центричної реабілітації відповідно до реабілітаційного періоду. Організовує командну взаємодію між фахівцями, залученими до реабілітації, з проведенням регулярних зборів. Застосовує медичні інтервенції: медикаментозну терапію - лікування болю, запалення, системна регуляція м'язового тону, поліпшення когнітивних функцій, кальцієвого обміну кісток; медичні процедури - ін'єкції з введенням медикаментів, ботулотоксинів, пункції суглобів, регенеративні ін'єкційні техніки, блокади, інші техніки введення медикаментів, включаючи епідуральне, інтратекральне та помпове введення; медичні маніпуляції - заміна трахеостомічної канюлі, назогастрального зонду, катетеризація сечового міхура (постійна та переміжна), лікування пролежнів та некретомія, методи апаратної фізіотерапії (електротерапія, біологічний зворотний зв'язок, термотерапія, бальнеотерапія), преформовані фізичні чинники; методики нейромодуляції/неінвазивної стимуляції мозку; системи віртуальної реальності; методи рухової реабілітації, мануальну терапію; маневри при периферичних вестибулярних розладах; менеджмент дисфагії; методи дієтотерапії (поради та консультування з харчування); оцінку пацієнта з призначенням допоміжних технологій, протезування, ортезування, технічних засобів реабілітації (починаючи з простих технологій - палиці, милиці, до складних засобів - моторизовані візки, комп'ютерні системи, та робототерапії);

інтервенції з освіти пацієнтів/родин/надавачів реабілітаційної допомоги. Здійснює підготовку медичної документації для проведення медико-соціальної експертизи. Володіє практикою експертно-реабілітаційної діагностики, бере участь у проведенні медико-соціальної експертизи. Здійснює нагляд за побічними реакціями/діями лікарських засобів. Надає невідкладну допомогу при гострих станах, що виникають упродовж реабілітаційних втручань. Співпрацює з лікарями інших спеціальностей, іншим медичним персоналом та службами. Бере участь у моніторингу здоров'я населення та обмежень життєдіяльності, сприяє поширенню знань з організації реабілітаційної допомоги серед населення. Дотримується принципів медичної деонтології. Веде лікарську документацію. Постійно удосконалює свій професійний рівень. Лікар фізичної та реабілітаційної медицини II кваліфікаційної категорії застосовує медикаментозну терапію з метою фокальної регуляції м'язового тону. Проводить оцінку та критичний огляд реабілітаційних втручань, що проводяться фахівцями, залученими до реабілітації. Застосовує психологічну оцінку та втручання, включаючи рекомендації. Застосовує дієтотерапію. Застосовує обладнання для осіб з обмеженнями життєдіяльності, методики підтримки, протезування, ортезування тощо. Лікар фізичної та реабілітаційної медицини I кваліфікаційної категорії виконує медичні процедури з інтратекальним введенням медикаментозних препаратів. Застосовує методи параклінічного обстеження (ультразвукова діагностика, електрофізіологічна діагностика). Регламентує застосування фізичних методів лікування: кінезіотерапії та терапії з використанням фізичних вправ, техніки мануальної терапії для відновлення рухомості суглобів та пов'язаних розладів м'язових тканин. Застосовує артикуляційну та мовну терапію в рамках комплексних спеціалізованих програм реабілітації. Лікар фізичної та реабілітаційної медицини вищої кваліфікаційної категорії застосовує методи роботизованих реабілітаційних інтервенцій, методи ерготерапії з метою тренування у разі порушення функціонування в особи з когнітивними розладами.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

- ІК – Здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі і проблеми в галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія», у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог.

- ЗК1 - Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

- ЗК2 - Знання та розуміння предметної області, та розуміння професійної діяльності.

- ЗК3 - Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.

- ЗК4 - Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

- ЗК6 - Навички використання інформаційних комунікаційних технологій.
- ЗК7 - Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

- ЗК8 - Здатність до адаптації та дії в новій ситуації..

- ЗК9 - Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

- ЗК10 - Здатність бути критичним і самокритичним.

- ЗК11 - Здатність працювати в команді.

- ЗК12 - Прагнення до збереження навколишнього середовища.

- ЗК13 - Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

- ЗК14 - Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

- ЗК15 - Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

- ФК6 - Спроможність визначати раціональний режим праці, відпочинку, дієти у хворих при лікуванні захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.

- ФК13 - Спроможність оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне).

- ФК15 – Опрацювання державної, соціальної та медичної інформації.

Очікувані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- специфіку, підходів відповідно до біо-психо-соціальної моделі;
- принципи встановлення цілей в спортивної медицини;
- права, обов'язки та відповідальність лікаря з спортивної медицини;
- реабілітаційні технології у спортивної медицині;
- значення та вміння застосовувати принципи ефективного співробітництва з іншими фахівцями сфери охорони здоров'я, зокрема фахівцями фізичної реабілітації та спортивної медицини;
- нормативні акти в галузі системи охорони здоров'я, особливо в області захисту прав пацієнтів;
- принципи доказової медицини, зокрема принципи доказової медицини в спортивної медицини;
- принципи медичної етики та деонтології;
- чинне законодавство та нормативні документи, що регламентують діяльність органів управління та закладів охорони здоров'я;
- основи права в медицині;
- показники роботи лікувально-профілактичної установи, реабілітаційного закладу, диспансерного нагляду та лікарського контролю;

- загальні принципи діагностики та лікування захворювань внутрішніх органів, нервової системи, принципи лікування травматичних ушкоджень у дитячому віці та у дорослих;
- принципи та основні медичні проблеми перехідних періодів життя людини;
- чинне законодавство та принципи проведення медико-соціальної експертизи;
- форми і методи санітарної освіти серед населення;
- правила оформлення медичної, реабілітаційної та медико-експертної документації;
- передові інформаційні та Інтернет технології;
- сучасну наукову літературу та науково-практичну періодику за фахом, методи її аналізу та узагальнення.

вміти:

- визначати і правильно документувати необхідні відомості про пацієнта, щоб отримати інформацію і враховувати думки колег та інших експертів;
- керуватися чинним законодавством України про охорону здоров'я та нормативно-правовими актами, що визначають діяльність органів управління та закладів охорони здоров'я, організацію спортивної медицини;
- працювати в тісному контакті з суміжними спеціалістами та службами;
- планувати свою роботу та здійснювати аналіз її результатів;
- вести лікарську та реабілітаційну документацію. Постійно удосконалювати свій професійний рівень.

Оволодіти навичками:

ПРН 14. Аналізувати та оцінювати державну, соціальну та медичну інформацію з використанням стандартних підходів та комп'ютерних інформаційних технологій.

ПРН 15. Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення в умовах медичного закладу за стандартними методиками.

ПРН 16. Формувати цілі та визначати структуру особистої діяльності на підставі результату аналізу певних суспільних та особистих потреб.

ПРН17. Дотримуватися здорового способу життя, користуватися прийомами саморегуляції та самоконтролю.

ПРН18. Усвідомлювати та керуватися у своїй діяльності громадянськими правами, свободами та обов'язками, підвищувати загальноосвітній культурний рівень.

ПРН 19. Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.

3. Зміст навчальної дисципліни

№ з/п	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота); поточні теми	Освітня частина підготовки,	Практична частина	Лекції/семінари/практичні
-------	---	-----------------------------	-------------------	---------------------------

		Кіль-ть годин	підгот овки, кількі сть годин	
1	2	3		4
1 рік навчання				
ОК 1.	Фундаментальні засади фізичної та реабілітаційної медицини	70	210	14/30/26
	Сучасні підходи до фізичної реабілітації, основи поняття “Фізичної та реабілітаційної медицини”, діяльність з урахуванням сучасного законодавства України.			4/6/0
	Міжнародна класифікація функціонування (МКФ), особливості кодування порушенням структури та функцій, обмеженням активності та участі пацієнта, вплив контекстуальних факторів. Реабілітаційний діагноз за МКФ.			6/6/8
	Особливості роботи в мультидисциплінарній реабілітаційній команді на різних посадах. Професійна діяльність з урахуванням принципів академічної доброчесності на основі етичних норм, поваги до культурної, етнічної, релігійної, гендерної і соціальної різноманітності.			0/4/4
	Оцінка результатів застосування реабілітаційного менеджменту, контролю тривалості та інтенсивності терапевтичних заходів для забезпечення їх відповідності стану здоров'я, функціональним можливостям пацієнта та цілям фізичної реабілітації. Оцінка стану та можливості переходу на амбулаторне лікування з використанням стандартизованих шкал функціонального оцінювання. Визначення критеріїв ефективності реабілітаційних заходів та реабілітаційного прогнозу.			0/4/4
	Оцінка функціонування (функціональної незалежності та активності повсякденного життя (ADL (опитник			0/6/4

	щоденної активності), Functional independence measure (FIM), Індекс Бартел (The Barthel Index), модифікована шкала Rankin			
	Складання індивідуальної програми реабілітації при певних захворюваннях, ушкодженнях та станах з оцінкою проблем (категоріальний профіль МКФ), визначенням SMART-цілей.			4/4/6
ОК 2.	Клінічна, інструментальна, лабораторна та функціональна діагностика в фізичній та реабілітаційній медицині	50		4/22/24
	Обстеження осіб різного віку, нозологічних та професійних груп із складною прогресуючою та мультисистемною патологією. Особливості клінічної, інструментальної та лабораторної діагностики в фізичній та реабілітаційній медицині. Оцінка результатів загального клінічного та реабілітаційного обстеження пацієнтів: опитування, огляд, пальпація, перкусія, аускультация, застосування тестів та вимірювань.			0/4/4
	Антропометрія: визначення ступеню жировідкладень, жирової маси тіла, довжини тіла (сидячи і стоячи) та кінцівок, маси тіла, окружності грудної клітки та її екскурсії, життєвої ємності легень (спірометрія).		150	0/2/4
	Обстеження осіб різного віку, нозологічних та професійних груп із складною прогресуючою та мультисистемною патологією. Особливості клінічної, інструментальної та лабораторної діагностики в фізичній та реабілітаційній медицині. Особливості функціональної діагностики в фізичній та реабілітаційній медицині. Спірографія. Електроміографія. Ультразвукова діагностика опорно-рухового апарату			0/4/4
	Проведення та оцінка функціональних проб для дітей та дорослих для визначення функціонального стану			0/4/4

	<p>систем кровообігу (проба Мартіне-Кушелєвського (20 присідань за 30 сек.) за аналізом якої визначати тип реакції серцево-судинної системи на навантаження, якість реакції, період відновлення), дихання (проби з затримкою дихання (проба Штанге, проба Генчі), проба Серкіна, проба із затримкою дихання при гіпервентиляції, проба Розенталя, проба Шафранського. Оцінка ступеню тяжкості виконання фізичних навантажень за шкалою Борга</p>			
	<p>Проведення велоергометрії та тредмілергометрії за стандартними протоколами</p>			0/2/2
	<p>Оцінювання рухових функцій (присідання, підйом з крісла, присаджування в крісло, хода, хода сходами, нахил тулуба, ротація тулуба, хапання, відштовхування та притягування, піднімання та перенесення та інші), тест «встань і іди», тест ходьби на 10 метрів, шкала Rancho Los Amigos Gait Analysis, тест Берга, шкала рівноваги та ходи Тінетті, тесту «Поворот на 180°».</p>			0/2/2
	<p>Дослідження ходьби за кінематичними показниками простору (амплітудою руху кінцівок, положенням тіла у просторі під час ходи, довжиною кроку, шириною кроку, довжиною одного циклу ходи, кутом стопи, порушенням симетричності і розгойдуванням тіла) та часу (час кроку, час одного циклу, швидкістю переміщення, частотою кроків у хвилину, часом опорної та рухової фаз, співвідношенням опорної та рухової фаз, часом двоопорної та одноопорної рухових фаз, ритмом ходи).</p>			4/4/4
ОК 3.	Терапевтичні вправи	56	168	6/28/22
	<p>Фізичні вправи як засіб фізичної реабілітації. Фізіологічне обґрунтування, принципи застосування. Класифікація терапевтичних вправ. Режими рухової активності</p>			4/4/0
	<p>Планування програми реабілітаційних</p>			2/6/6

	втручань, формулювання цілей та завдань.			
	Особливості реабілітаційних заходів для осіб різного віку, нозологічних та професійних груп при складних прогресуючих та мультисистемних порушеннях.			0/6/6
	Методики тренування рухових навичок та умінь (функціональне тренування): стабілізація тулуба, дотягування, хапання, маніпуляції, піднімання, переміщення предметів тощо, переміщення у ліжку, навички сидіння, переміщення поза межі ліжка, вставання, стояння, хода, користування допоміжними засобами для ходи та візком, користування протезами, самообслуговування та само догляд, умінь та навичок соціальної взаємодії (вступати в контакт, проявляти емоції тощо).			0/8/6
	Позиціонування дітей та дорослих			0/4/4
OK 4.	Преформовані фізичні чинники	54	162	16/18/20
	Сутність фізіологічної та лікувальної дії преформованих фізичних чинників на організм людини.			4/4/4
	Сучасна фізіотерапія. Показання та протипоказання для різних методів фізіотерапії. Можливості застосування фізіотерапії на різних етапах реабілітації у пацієнтів різного віку та з різною патологією. Сумісність та несумісність фізіотерапевтичних процедур. Призначення та контроль за проведенням процедур гальванізації, електрофорезу, діадинамотерапії, ампліпульстерапії, електростимуляції, інтерференцтерапії, флюктуоризації, короткохвильової діатермії, УВЧ-, НВЧ-, ВВЧ-терапії, лазеротерапії тощо.			6/6/4
	Особливості та можливості санаторного лікування. Кліматотерапія. Бальнеотерапія. Гідротерапія. Термолікування (кріотерапії, теплотерапії). Світлолікування.			4/4/4

	Парафінотерапія. Пелоїдотерапія.			
	Планування програми реабілітації із застосуванням фізіотерапевтичних процедур.			2/4/8
ОК 5.	Допоміжні (технічні) засоби реабілітації та інформаційні технології в реабілітації	20	60	0/12/8
	Сучасні інформаційні технології у професійній діяльності. Можливості застосування ІТ-технологій при контролі певних показників різних систем органів. Телемедицина.			0/4/2
	Технічні засоби реабілітації. Сучасні реабілітаційні апарати та тренажери.			0/4/2
	Електронна документація при проведенні реабілітації			0/4/4
ОК 6.	Мануальні методи фізичної та реабілітаційної медицини	78	234	10/22/46
	Значення мануальних методів в фізичній реабілітації. Особливості та ефективність мануальних методів реабілітації. Масаж. Кінезіотерапія. Рефлексотерапія. Фізіологічне обґрунтування застосування. Можливість комбінування методик.			2/4/4
	Лікувальний масаж. Види. Поняття. Особливості при різних патологіях. Застосування різних засобів (базові та ефірні олії, присипки, обгортання, комбінування з фізіотерапією).			4/4/10
	Методи тейпування, кінезіотейпування та біомеханічного тейпування. Особливості тейпів, кінезіотейпів різних виробників. Протоколи.			4/4/4
	Проведення мануальної діагностики порушень функцій у суглобах та м'яких тканинах			0/4/4
	Встановлення типу кінцевого руху при визначенні амплітуди пасивних рухів у суглобі			0/4/4
	Проведення мобілізації та маніпуляції на суглобах			0/4/4
	Проведення процедури постізометричної релаксації м'язів			0/2/4
	Проведення пропріоцептивної нервово-			0/2/4

	м'язової фасилітації			
	Можливості корекції статичного стереотипу			0/2/4
	Можливості корекції динамічного стереотипу			0/2
OK7.	Фізична та реабілітаційна медицина і контекстуальні фактори.	34		2/16/16
	Контекстуальний фактор як поняття. Визначати проблеми, пов'язані з порушенням структури та функцій, обмеженням активності та участі пацієнта, вплив контекстуальних факторів			2/4/4
	Особливості обстеження осіб різного віку, нозологічних та професійних груп із складною мультисистемною патологією різними методами дослідження.			0/2/2
	Визначення очікування від терапії та бажання (мотивації) пацієнта за Канадською оцінкою виконання діяльності (The Canadian Occupational Performance Measure (COPM))		102	0/2/2
	Оцінка безпечності функціонування пацієнта (опитник SAFER)			0/2/2
	Методика адаптації інструментів діяльності та середовища життєдіяльності пацієнта			0/4/4
	Визначення очікування від терапії та бажання (мотивації) пацієнта за Канадською оцінкою виконання діяльності (The Canadian Occupational Performance Measure (COPM))			0/2/2
К 10.	Фізична та реабілітаційна медицина при захворюваннях та травмах нервової системи	84		2/48/34
	Анатомія та фізіологія нервової системи. Функції нервової системи. Значення психотипу для процесу реабілітації пацієнтів.		252	0/4/0
	Загальне клінічне обстеження неврологічних хворих: опитування, огляд, пальпація, перкусія. Оцінка стану пацієнта з патологією нервової системи відповідно до МКФ (визначення проблеми, пов'язаної з порушенням			2/4/4

	структури та функцій, обмеженням активності та участі пацієнта, вплив контекстуальних факторів).		
	Оцінка ментального статусу (Монреальська шкала оцінювання когнітивних функцій (MoCA), Mini-Mental State Examination (MMSE))		0/2/2
	Оцінка стану свідомості за шкалою Глазго		0/0/2
	Визначення стану вегетативної нервової системи (ортостатична та кліноостатична проби), індекс Кердо		0/2/2
	Оцінка рефлексів		0/2/2
	Оцінка чутливості		0/2/2
	Оцінка м'язового тону за модифікованою шкалою Ашворта		0/0/2
	Проводити загальну оцінку стану порушених функцій при гострому порушенні мозкового кровообігу (Шкала інсульту Національного інституту здоров'я)		0/2/2
	Оцінка вираженості больового синдрому за візуально-аналоговою шкалою (ВАШ)		0/2/2
	Оцінка ступеню тяжкості спінальної травми (шкала ASIA);		0/2/2
	Оцінка та інтерпретація результатів інструментальних та лабораторних методів дослідження центральної та периферичної нервової системи: рентгенографія, МРТ, комп'ютерна томографія, ехоенцефалоскопія, ультразвукова доплерографія, електронейроміографія, електроенцефалографія, викликані потенціали.		0/4/2
	Тактики лікування неврологічних захворювань та травм. Фізіотерапія при захворюваннях неврологічного профілю.		0/2/2
	Складання індивідуальної програми реабілітації при певних захворюваннях, ушкодженнях та станах з оцінкою проблем (категоріальний профіль МКФ), визначенням SMART-цілей.		0/2/2
	Особливості фізичної реабілітації при захворюваннях нервової системи різної		0/2/2

	етіології (інфекційної, імунологічної, токсичної тощо). Особливості побудови програми реабілітації на різних етапах реабілітації.			
	Особливості фізичної реабілітації при травмах центральної нервової системи. Особливості побудови програми реабілітації на різних етапах реабілітації.			0/4/2
	Особливості фізичної реабілітації при травмах периферійної нервової системи. Особливості побудови програми реабілітації на різних етапах реабілітації.			0/4/2
	Психологічна допомога пацієнтам з патологією нервової системи та їх родичам. Психосоматичні особливості пацієнтів неврологічного профілю			0/4/0
	Особливості роботи мультидисциплінарної реабілітаційної команди з пацієнтом неврологічного профілю. Прогнозування результатів реабілітаційного менеджменту пацієнтів неврологічного профілю			0/4/0
ОК 1.	Фізична та реабілітаційна медицина при захворюваннях та травмах опорно-рухового апарату	48	144	2/24/20
	Анатомія та фізіологія опорно-рухового апарату. Фізіологічні та патологічні вікові зміни. Гормональна регуляція. Значення харчування та навантажень різного характеру			0/2/0
	Загальне клінічне обстеження хворих травматологічного та ортопедичного профілю: опитування, огляд, пальпація, перкусія			0/2/0
	Оцінка сили м'язів за методикою мануально м'язового тестування (шкала Оксфорд, Ловета), динамометрія. Визначення амплітуди рухів у суглобах та хребті (обсягу пасивних і активних рухів) за методикою гоніометрії			0/0/2
	Оцінка та інтерпретація результатів інструментальних та лабораторних методів дослідження опорно-рухового апарату: рентгенографія, МРТ, комп'ютерна томографія, ультразвукове			0/4/4

	дослідження. Вміти визначати показання та протипоказання для призначення методів.			
	Методика та оцінка специфічних для певних захворювань та ушкоджень м'язово-скелетної системи тестів: тест Спурлінга, Adson тест, Roos тест, тест «порожньої консервної банки», тест з опусканням руки, Patte тест, Lift-off тест, тест з приведенням кінцівки через грудну клітку, швидкісний тест, Yergason тест, Neer's тест, Hawkin тест, Yocum тест, Apprehension тест, O'Brien тест, Crank тест, тест з компресією та ротацією, тест з спротивом для розгиначів та згиначів зап'ястка, стрес-тести для ліктьового та колінного суглобів (варус-тест, вальгус-тест), тест Фількінштейна, тест Ейхофа, тест Фалена, тест з підніманням розігнутої у колінному суглобі ноги, тест з тильним згинанням ступні (Braggard's тест), тест з розтягуванням стегнового нерву, тест Ласега, тест з перехресним підняттям однієї ноги, .тест Патріка (FABER), FADIR, Hip Scour тест, тест Томаса, тест грушоподібного м'язу, тест Ober, тест Тренделенбурга, тест Лахмана, симптом передньої висувної шухляди, симптом задньої висувної шухляди, медіальний та латеральний тест МакМюррея, тест Arley, тест з компресією надколінка, тест Томпсона, тест з нахилом таранної кістки.			0/4/4
	Реабілітаційний діагносту за МКФ пацієнтів з патологією опорно-рухового апарату.			2/4/4
	Індивідуальна програма реабілітації при певних захворюваннях, ушкодженнях та станах з оцінкою проблем (категоріальний профіль МКФ), визначенням SMART-цілей.			0/4/2
	Методи фізіотерапії при захворюваннях опорно-рухового апарату			0/0/2
	Визначення реабілітаційного прогнозу. Проведення реабілітаційних втручань			0/0/2

	при певних захворюваннях та травмах опорно-рухового апарату			
	Психологічна допомога пацієнтам з патологією нервової системи та їх родичам. Психосоматичні особливості пацієнтів неврологічного профілю			0/2/0
	Особливості роботи мультидисциплінарної реабілітаційної команди з пацієнтом неврологічного профілю. Прогнозування результатів реабілітаційного менеджменту пацієнтів з захворюваннями опорно-рухового апарату			0/2/0
ВСЬОГО		492	1482	56/220/ 216
2 рік навчання				
ОК 8.	Співпраця лікаря фізичної та реабілітаційної медицини з членами мультидисциплінарної реабілітаційної команди	32		2/20/10
1.	Професійна діяльність з урахуванням принципів академічної доброчесності на основі етичних норм, поваги до культурної, етнічної, релігійної, гендерної і соціальної різноманітності, із зобов'язанням зберігати конфіденційність та гідність пацієнта.		96	0/2/0
2.	Міжособистісна взаємодія та комунікація усно і письмово з пацієнтами, його родиною або представниками, колегами та іншими експертами, членами міждисциплінарної команди. Склад мультидисциплінарної команди в залежності від патології			0/4/2
3.	Організації роботи колективу в розв'язанні актуальних професійних завдань; здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.			0/2/0
4.	Аналіз та критичне ставлення до своєї діяльності, до планування та здійснення постійного особистого та професійного розвитку, як лікаря, науковця та викладача. Участь у наукових дослідженнях та клінічних випробуваннях, підготовці робіт до			2/8/8

	публікації.			
5.	Професійна діяльності з урахуванням сучасного законодавства України. Підприємницька діяльність у фізичній та реабілітаційній медицині.			0/4/0
ОК 9.	Фармакотерапія в фізичній та реабілітаційній медицині	34	102	2/28/4
6.	Основи фармакотерапії в фізичній та реабілітаційній медицині. Фактори, які впливають на ефективність фармакотерапії. Створення умов для підвищення реабілітаційного потенціалу пацієнта.			2/4/0
7.	Підходи до дієтотерапії пацієнтів різного профілю. Оцінка харчового статусу. Призначення мікроелементів та вітамінів, інших саплементів.			0/4/4
8.	Особливості фармакотерапії у пацієнтів кардіологічного профілю			0/4/0
9.	Особливості фармакотерапії у пацієнтів неврологічного профілю			0/4/0
10.	Особливості фармакотерапії у пацієнтів з захворюваннями дихальної системи			0/2/0
11.	Особливості фармакотерапії у пацієнтів з захворюваннями травневої системи			0/2/0
12.	Особливості фармакотерапії у пацієнтів з захворюваннями опорно-рухової системи			0/2/0
13.	Особливості фармакотерапії у пацієнтів з захворюваннями сечовидільної системи			0/2/0
14.	Особливості фармакотерапії у пацієнтів з ендокринними порушеннями			0/4/0
ОК 12.	Фізична та реабілітаційна медицина при ураженнях дихальної системи	32	90	2/18/12
15.	Епідеміологія захворювань дихальних шляхів та фактори ризику їх виникнення. Мета, завдання реабілітації. Особливості програми реабілітації, заснованої на МКФ. Принципи міждисциплінарного співробітництва команди.			2/2/0
16.	Сучасні методи діагностики і терапії, що використовуються в пульмонології та торакальній хірургії, при легеневої реабілітації; Методи діагностики та оцінки функціональної реабілітації.			0/2/2
17.	Складання індивідуальної програми			0/4/4

	реабілітації з оцінкою проблем (категоріальний профіль МКФ), визначенням SMART-цілей.			
18.	Дієтотерапія при різних захворюваннях дихальної системи			0/2/2
19.	Особливості терапевтичних вправ			0/4/4
20.	Особливості фізіотерапії			0/4/4
ОК 13.	Фізична та реабілітаційна медицина при патології серця та судин	42		2/28/12
21.	Епідеміологія захворювань серцево-судинної системи та фактори ризику їх виникнення. Мета, завдання реабілітації. Особливості програми реабілітації, заснованої на МКФ. Принципи міждисциплінарного співробітництва команди.			2/4/0
22.	Методи діагностики та функціональна оцінка серцевої реабілітації. Фармакотерапія серцево-судинної патології: стандарт фармакотерапії в кардіології, лікарські препарати і фізична активність Реабілітаційні терапевтичні втручання в комплексній кардіореабілітації.		126	0/4/0
23.	Програма кардіореабілітації на основі МКФ після інфаркту міокарда ускладненого і неускладненого, гострого коронарного синдрому без інфаркту, після черезшкірних коронарних втручань, у осіб з імплантованим кардіостимулятором/ кардіовертером-дефібрилятором, після коронарного шунтування, після хірургії вад серця, а також після трансплантації серця / легенів і серця, у пацієнта з серцевою недостатністю, артеріальною гіпертензією. Особливості реабілітації у хворих похилого віку			0/8/4
24.	Особливості дієтотерапії пацієнтів кардіологічного профілю			0/4/2
25.	Особливості фізіотерапії			0/4/2
26.	Особливості дозування та призначення терапевтичних вправ			0/4/4
ОК 14.	Фізична та реабілітаційна медицина при ампутаціях	28	90	2/18/8

27.	Оцінювання загального стану та функціональних можливостей пацієнтів різного віку після ампутацій. Оцінка стану кукси. Постановка реабілітаційного діагнозу за МКФ			0/2/2
28.	Тактика лікування пацієнтів з ампутаціями. Аналіз результатів застосування реабілітаційного менеджменту та відповідність цілям фізичної реабілітації.			0/2/0
29.	Складання індивідуальної програми реабілітації з оцінкою проблем (категоріальний профіль МКФ), визначенням SMART-цілей.			2/2/0
30.	Методика підбору та оцінка ефективності адаптивних та технічних засобів реабілітації (в т.ч. ортезів та протезів) у дітей та дорослих. Особливості терапевтичних вправ. Можливості застосування преформованих фізичних факторів			0/2/2
31.	Методики тренування рухових навичок та умінь (функціональне тренування): користування допоміжними засобами для ходи та візком, користування протезами, самообслуговування та самогляд за куксою.			0/2/4
32.	Особливості технічного забезпечення відділення фізичної та реабілітаційної медицини при роботі з пацієнтами після ампутацій. Сучасне протезування.			0/4/0
33.	Психотерапевтичний супровід пацієнтів та їх оточення. Можливі психосоматичні розлади після ампутацій.			0/4/0
ОК 15.	Фізична та реабілітаційна медицина при захворюваннях внутрішніх органів брюшної порожнини	34	102	2/18/14
34.	Загальне клінічне обстеження пацієнтів із захворюваннями внутрішніх органів: опитування, огляд, пальпація, перкусія, аускультация			0/2/0
35.	Оцінка та інтерпретація результатів інструментальних та лабораторних методів дослідження при захворюваннях внутрішніх органів. Визначення показань			0/2/2

	та протипоказань для призначення методів.			
36.	Складання індивідуальної програми реабілітації при певних захворюваннях внутрішніх органів з оцінкою проблем (категоріальний профіль МКФ), визначенням SMART-цілей. Визначення реабілітаційного прогнозу			2/4/2
37.	Проведення реабілітаційних втручань при певних захворюваннях внутрішніх органів. Застосування преформованих фізичних факторів			0/4/4
38.	Особливості дієтотерапії при захворюваннях різних систем органів			0/2/2
39.	Особливості терапевтичних вправ при захворюваннях різних систем органів			0/4/4
ОК 16.	Фізична та реабілітаційна медицина в акушерстві та гінекології	26		0/16/10
40.	Загальне клінічне обстеження пацієнтів в акушерстві та гінекології: опитування, огляд, пальпація, перкусія, аускультация. Особливості гінекологічного та акушерського оглядів.			0/4/0
41.	Оцінка та інтерпретація результатів інструментальних та лабораторних методів дослідження в акушерстві та гінекології. Визначення показань та протипоказань для призначення методів.			0/2/0
42.	Складання індивідуальної програми реабілітації в акушерстві та гінекології з оцінкою проблем (категоріальний профіль МКФ), визначенням SMART-цілей. Визначення реабілітаційного прогнозу		78	0/2/2
43.	Проведення реабілітаційних втручань при певних захворюваннях внутрішніх органів. Застосування фізіотерапії в акушерстві та гінекології.			0/4/4
44.	Особливості дієтотерапії при захворюваннях різних систем органів			0/2/2
45.	Особливості терапевтичних вправ при гінекологічній патології та в практиці акушерства.			0/2/2
ОК 17.	Особливості фізичної та реабілітаційної медицини в	56	150	4/26/26

	педіатричній практиці		
46.	Загальне клінічне обстеження дітей різного віку: опитування, огляд, пальпація, перкусія, аускультация. Вікові особливості. Вроджені вади розвитку		0/4/4
47.	Оцінка та інтерпретація результатів інструментальних, функціональних та лабораторних методів дослідження в педіатрії. Визначення показань та протипоказань для призначення методів.		2/4/4
48.	Складання індивідуальної програми реабілітації при певних захворюваннях з оцінкою проблем (категоріальний профіль МКФ), визначенням SMART-цілей. Визначення реабілітаційного прогнозу		2/6/6
49.	Застосування преформованих фізичних факторів на різних етапах реабілітації		0/4/4
50.	Особливості дієтотерапії при захворюваннях різних систем органів у дітей різного віку		0/4/4
51.	Особливості терапевтичних вправ в педіатричній в практиці.		0/4/4
ОК 18.	Особливості фізичної та реабілітаційної медицини в геріатричній практиці	32	4/14/14
52.	Загальне клінічне обстеження пацієнтів старшої вікової групи: опитування, огляд, пальпація, перкусія, аускультация. Фізіологічні особливості вікової групи.		2/2/2
53.	Оцінка та інтерпретація результатів функціональних, інструментальних та лабораторних методів дослідження в геріатричній практиці. Визначення показань та протипоказань для призначення методів.		0/2/2
54.	Складання індивідуальної програми реабілітації з оцінкою проблем (категоріальний профіль МКФ), визначенням SMART-цілей у пацієнтів геріатричного профілю. Визначення реабілітаційного прогнозу		2/2/2
55.	Особливості застосування фізіотерапії		0/2/2
56.	Особливості дієтотерапії у нормі та при різній патології у осіб геріатричного		0/2/2

90

	профілю			
57.	Особливості терапевтичних вправ у осіб старшої вікової групи			0/4/4
ОК 19.	Фізична та реабілітаційна медицина осіб з онкологічними захворюваннями	26		2/12/12
58.	Загальне клінічне обстеження пацієнтів онкологічного: опитування, огляд, пальпація, перкусія, аускультация. Особливості психологічного статусу..			0/2/2
59.	Оцінка та інтерпретація результатів інструментальних та лабораторних методів дослідження пацієнтів онкологічного профілю. Визначення показань та протипоказань для призначення методів.		60	0/2/2
60.	Складання індивідуальної програми реабілітації з оцінкою проблем (категоріальний профіль МКФ), визначенням SMART-цілей. Визначення реабілітаційного прогнозу			2/4/4
61.	Особливості дієтотерапії при онкологічних захворюваннях різних систем органів			0/2/2
62.	Особливості терапевтичних вправ при онкологічних захворюваннях різних систем органів.			0/2/2
ОК 20.	Фізична та реабілітаційна медицина і спортивна медицина	42		8/16/18
63.	Основи спортивної медицини. Методи дослідження в спортивній медицині. Поняття тренувальний процес, перенапруження та перетренування.			4/4/4
64.	Спортивний травматизм. Основні принципи лікування хронічних захворювань після спортивних травм. Фізіотерапія при спортивних травмах.		18	2/4/4
65.	Аналіз функціональних зв'язків сегментів тіла за допомогою ізокінетики і їх застосування в реабілітаційних моделях			0/2/2
66.	Спорт для людей з інвалідністю. Визначення виду спорту для людей з інвалідністю. Адаптація спорту для людей з інвалідністю. Параолімпійський спорт.			2/4/4
67.	Складання індивідуальної програми			0/4/4

	реабілітації з оцінкою проблем (категоріальний профіль МКФ), визначенням SMART-цілей. Визначення реабілітаційного прогнозу			
ВСЬО ГО		384	1002	30/214/ 140
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ, години		876	2484 86/434/356	

4. Зміст додаткової програми

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість годин	Рік нав.	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4	5
ДП 1.	Методологія наукового дослідження, біоетика та академічна доброчесність	6	1	Залік
ДП 2.	Медицина невідкладних станів	18	1	Диф. залік
ДП 3.	Небезпечні інфекції та імунопрофілактика	6	2	Залік
ДП 4.	Педагогіка та психологія, протидія насильства в сім'ї	6	2	Залік
ДП 5.	Військово-спеціальна підготовка	24	2	Залік
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ДОДАТКОВИХ ПРОГРАМ		60		

5. Методи навчання

Лекційні заняття: Розповідь, пояснення, бесіда, дискусія, диспут, демонстрація, ілюстрація.

Семінарські заняття: бесіда, розповідь, пояснення, демонстрація, інструктаж, вправи, тренувальні вправи.

Практичні заняття: практичне опанування матеріалу та навичок.

Програмний матеріал з складається з методичного та практичного розділів.

6. Методи контролю і критерії оцінювання результатів навчання *Оцінювання поточної навчальної діяльності, одного практичного заняття*

Поточна навчальна діяльність студента оцінюється за 4-бальною (традиційною) шкалою.

Відповідно з професійним під час практичних занять велика частина часу (не менше 60%) повинна відводитися основного етапу заняття: самостійній роботі студентів під керівництвом викладача з професійно-орієнтованими

завданнями (реальними об'єктами майбутньої професійної діяльності - хворими, результатами лабораторних досліджень, рентгенограмами або їх моделями). Залишок часу - на аналіз і спільне обговорення результатів самостійної роботи студентів з корекцією помилок.

Види навчальної діяльності студента, які підлягають оцінюванню на практичному і семінарському занятті, визначаються кафедрою з урахуванням специфіки дисципліни і цілей вивчення конкретної теми і фіксуються в протоколі засідання кафедри до початку навчального року.

Оцінювання навчальної діяльності всіх студентів не є обов'язковим на кожному практичному і семінарському занятті. Однак, на практичному занятті повинно бути опитано не менше 50% студентів, а на семінарському - не менше 30%.

В кінці вивчення дисципліни поточна успішність розраховується як середній бал усіх отриманих студентом оцінок за традиційною шкалою, округлене до 2 (двох) знаків після коми.

Оцінювання результатів навчання під час підсумкового контролю

По завершенню вивчення дисципліни здійснюється залік. До підсумкової атестації допускаються лише ті студенти, які не мають академічної заборгованості і мають середній бал за поточну навчальну діяльність не менше 3,00.

Якщо дисципліна закінчується заліком, підраховується тільки середній бал, тобто середнє арифметичне всіх отриманих оцінок за традиційною шкалою, округлене до 2 (двох) знаків після коми.

7. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Національна шкала:

– оцінка «відмінно» виставляється студенту, який систематично працював протягом семестру, показав різнобічні і глибокі знання програмного матеріалу, вміє успішно виконувати завдання, які передбачені програмою, засвоїв зміст основної та додаткової літератури, усвідомив взаємозв'язок окремих розділів дисципліни, їхнє значення для майбутньої професії, виявив творчі здібності у розумінні та використанні навчально-програмного матеріалу, проявив здатність до самостійного оновлення і поповнення знань; рівень компетентності – високий (творчий);

– оцінка «добре» виставляється студенту, який виявив повне знання навчально-програмного матеріалу, успішно виконує передбачені програмою завдання, засвоїв основну літературу, що рекомендована програмою, показав достатній рівень знань з дисципліни і здатний до їх самостійного оновлення та поновлення у ході подальшого навчання та професійної діяльності; рівень компетентності – достатній (конструктивно-варіативний);

– оцінка «задовільно» виставляється студенту, який виявив знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та наступної роботи за професією, справляється з виконанням завдань, передбачених програмою, допустив окремі помилки у відповідях на іспиті і при виконанні іспитових завдань, але володіє

необхідними знаннями для подолання допущених помилок під керівництвом науково-педагогічного працівника; рівень компетентності – середній (репродуктивний);

– оцінка «незадовільно» виставляється студенту, який не виявив достатніх знань основного навчально-програмного матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може без допомоги викладача використати знання при подальшому навчанні, не спромігся оволодіти навичками самостійної роботи; рівень компетентності – низький (рецептивно-продуктивний).

Підсумковий контроль у формі заліків оцінюється за двобальною шкалою:

– оцінка «зараховано» виставляється студенту, який виконав навчальний план дисципліни, не має академічної заборгованості;

рівень компетентності – високий (творчий);

– оцінка «не зараховано» виставляється студенту, який не виконав навчальний план дисципліни, має академічну заборгованість (середній бал нижче ніж 3,0 та/або пропуски занять);

рівень компетентності – низький (рецептивно-продуктивний).

Багатобальна шкала характеризує фактичну успішність кожного студента із засвоєння навчальної дисципліни. Конвертація традиційної оцінки з дисципліни в 200-бальну виконується інформаційно-обчислювальним центром університету програмою «Контингент» за формулою:

середній бал успішності (поточної / з дисципліни) x 40 національна оцінка бали:

Таблиця конвертації традиційної оцінки у багатобальну:

Національна оцінка за дисципліну	Сума балів за дисципліну
«5»	185 – 200
«4»	151 – 184
«3»	120 – 150

За рейтинговою шкалою ECTS оцінюються досягнення студентів з дисципліни, які навчаються на одному курсі однієї спеціальності, відповідно до отриманих ними балів, шляхом ранжування, а саме:

Конвертація традиційної оцінки з дисципліни та суми балів за шкалою ECTS

Оцінка за шкалою ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10% студентів
B	Наступні 25% студентів
C	Наступні 30% студентів
D	Наступні 25% студентів
E	Наступні 10% студентів

Шкала ECTS встановлює належність студента до групи кращих чи гірших серед референтної групи однокурсників (факультет, спеціальність) тобто його рейтинг. При конвертації з багатобальної шкали, як правило, межі оцінок «A», «B», «C», «D», «E» не співпадають з межами оцінок «5», «4», «3» за традиційною шкалою.

Оцінка «А» за шкалою ECTS не може дорівнювати оцінці «відмінно», а оцінка «В» – оцінці «добре» тощо. Студенти, які одержали оцінки «Fх» та «F» («2») не вносяться до списку студентів, що розжуються. Такі студенти після перескладання автоматично отримують бал «Е». Оцінка «Fх» виставляється студентам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але яким не зарахований підсумковий контроль.

Оцінка «F» виставляється студентам, які відвідали усі аудиторні заняття з дисципліни, але не набрали середнього балу (3,00) за поточну навчальну діяльність і не допущені до підсумкового контролю. Критерії оцінювання поточної успішності студентів повинні бути відображені кафедрами у робочих програмах з дисциплін із зазначенням чіткої структури отримання студентом на занятті оцінки.

Порядок оцінювання навчальної діяльності студента поточна успішність. Оцінювання успішності вивчення тем дисципліни виконується за традиційною 4-х бальною шкалою. На практичному (лабораторному) занятті студенти повинні бути опитані не рідше одного разу за 2-3 практичних (лабораторних) заняття (не більш ніж 75 % студентів). Наприкінці семестру (циклу) кількість оцінок у студентів в групі в середньому повинна бути однаковою. В кінці кожного заняття викладач повинен оголосити студентам їх оцінки, внести відповідний запис до Журналу обліку відвідування та успішності студентів та Відомості обліку успішності і відвідування занять студентами. Наприкінці вивчення дисципліни розраховується поточна успішність – середній поточний бал (середнє арифметичне всіх поточних оцінок за традиційною шкалою, округлене до двох знаків після коми). На останньому практичному занятті викладач зобов'язаний надати інформацію студентам щодо результатів їх поточної академічної успішності та академічну заборгованість (якщо така є), а також при виконанні навчальної програми з дисципліни заповнити залікову книжку студента.

Для підвищення середнього балу з дисципліни поточні оцінки «3» або «4» не перескладаються.

Семестровий залік. Оцінювання успішності студентів з дисципліни, вивчення якої передбачено протягом двох і більше семестрів, відбувається за результатами їх поточної успішності. Семестровий залік отримують студенти, які відвідали всі види занять з дисципліни в поточному семестрі (відсутні пропуски лекційних та практичних семінарських, лабораторних занять). Під час виставлення семестрового заліку середній бал не вираховується. Таким студентам, викладач зобов'язаний виставити «зараховано» в залікову книжку студента на останньому занятті з дисципліни в семестрі.

Підсумковий залік. Студенти, які в повному обсязі виконали навчальну програму з дисципліни, не мають академічної заборгованості, їх середній бал поточної успішності становить 3,00 та більше, на останньому занятті отримують залік, який виставляється як «зараховано» / «не зараховано». Конвертація традиційної національної оцінки в багатобальну (максимум 200 балів) обов'язкова.

Якщо студент одержав мінімальний середній бал 3,00 за поточну успішність, навіть у разі наявності невідпрацьованих незадовільних оцінок, він отримує залік з дисципліни.

8. Методичне забезпечення

1. Робоча програмно-методична навчальна дисципліни другого року навчання «Основи спортивної медицини»
2. Календарно-тематичний план лекційних занять.
3. Календарно-тематичний план практичних занять.
4. Календарно-тематичний план СРС.
5. Тести для поточного контролю знань і вмінь студентів.
6. Методичні розробки для викладачів.
7. Методичні вказівки для студентів.
8. Тести для поточного контролю знань: на кожне практичне заняття.
9. Тести для визначення базового, поточного та підсумкового контролю знань.

Вказані матеріали є основною навчально-методичною документацією, що забезпечує реалізацію робочої програми з дисципліни.

9. Джерела інформації

1. Закон України «Про вищу освіту» 01.07.2014 №1556-VII.
2. Закон України «Про освіту» 05.09.2017 №2145-VIII.
3. Закон України «Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я» 03.12.2020 №1053-IX.
4. Постанова Кабінету Міністрів від 29.04.2015 № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти.
5. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 13.12.2018 № 2331 «Про внесення змін до Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників. Випуск 78 «Охорона здоров'я».
6. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 22.02.2019 №446 «Деякі питання безперервного професійного розвитку лікарів».
7. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 22 червня 2021 року № 1254 «Положення про інтернатуру та вторинну лікарську (провізорську) спеціалізацію».
8. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 22.02.2019 №446 «Порядок проведення атестації лікарів».
9. Наказ МОЗ України від 18.08.2021 № 1753 "Про внесення змін до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 22 лютого 2019 року № 446".
10. Національний класифікатор України: "Класифікатор професій" ДК 003:2010 // Видавництво "Соціформ". - К.: 2010.
11. Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 18 листопада 2014 року № 1361 «Про затвердження зміни до національного класифікатора України ДК 003:2010» (зміна № 2).

12. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти // Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.06.2017 р. №600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 30.04.2020 р. №584): Режим доступу:
<https://mon.gov.ua/storage/app/uploads/public/5dc/963/0eb/5dc9630eb3e2d768027976.pdf>.
13. Посилання на професійні стандарт. Вимоги Європейської спілки медичних фахівців до підготовки в інтернатурі: Режим доступу:
https://www.uems.eu/__data/assets/pdf_file/0010/64396/UEMS-2018.15-Council-Marrakesh-European-Training-Requirement-PRM-specialty.pdf.
14. Braddom's Physical Medicine and Rehabilitation / D. L. Kaelin, K. J. Kowalske, H. L. Lew [et al.]; Edited by D. X. Cifu, fifth edition. – Philadelphia: Elsevier, 2016. 1280 p.
15. **Susan B. O'Sullivan, Thomas J. Schmitz, George D. Fulk. Physical rehabilitation, 6th ed. Philadelphia: F.A. Davis Company, 2014. 1526 p.**